

Energetická kríza zrodila v Poľsku nový biznis. Ľudia ilegálne ťažia uhlie

- CZ24 News | 4. prosince 2022

POLSKO: Poľský taxikár Grzegorz hovorí, že dopyt po jeho službách je taký vysoký, že mu telefón prakticky neprestáva zvoniť. Ľudia však nemajú záujem o zvezenie. Gregorz taxikárčenie zavesil na klinec a pustil sa do podnikania, ktoré je v čase energetickej krízy lukratívnejšie - do ilegálnej ťažby uhlia, napísala agentúra Bloomberg.

V okolí dolnosliezského Walbrzychu, kde býva, je uhlie aj iba meter pod povrchom polí, rekreačných oblastí alebo záhrad. Tím zložený zo štyroch mužov dokáže za hodinu vydolovať tonu a za pol dňa práce si každý z nich môže zarobiť 1000 zlotých (viac ako dvesto eur), čo je zhruba 60 percent priemerného zárobku za celý týždeň.

„Moja žena s tým nesúhlasí a robí si o mňa starosti, ale ako taxikár by som si toľko nezarobil,“ povedal Gregorz, keď vyťahoval vedro „čierneho zlata“ z jamy na okraji obývacej štvrte. Jeho dvaja spolupracovníci dobývali uhlie pomocou krumpáčov.

Najšpinavšie z palív zažíva veľký návrat, pretože Rusko v súvislosti s vojnou na Ukrajine zadržiava dodávky plynu. V Poľsku navyše stále značná časť domácností na vykurovanie používa uhlie. Suroviny je nedostatok a vláda si s týmto problémom zatiaľ nedokáže príliš poradiť.

Ruská invázia na Ukrajinu premenila situáciu na energetickom trhu, Poľsko prestalo dovážať ruské uhlie, na kúrenie ho pritom používalo 37 percent domácností. V tejto 38-miliónovej krajine je 77 percent domácností vykurovaných uhlím.

S tým, ako sa zásoby znižujú a teploty klesajú, sa vláda snaží zabezpečiť uhlie a obce ho distribuujú. Krátko po začiatku vojny v niektorých uhoľných skladoch sa surovina minula a objavili sa pochybnosti o ubezpečovaní prezidenta Andrzeja Dudu, že Poľsko má dostatok uhlia na 200 rokov.

A tak ľudia berú veci do svojich rúk. Niektorí spaľujú odpadky, a prispievajú tak k zlej kvalite ovzdušia v krajine, kde tri veľké mestá - Varšava, Krakov a Vroclav, sa nedávno v jednej chvíli nachádzali medzi desiatimi miestami s najväčším znečistením na svete. Obyvatelia Walbrzychu sa buď vydali pre uhlie cez hranicu do Česka, alebo vzali do rúk lopaty a kopú. Starosta Roman Szelemej vyčíta vláde, že Poľsko priviedla do závislosti od uhlia. „Táto kríza ukazuje, že to bola chyba,“ hovorí.

Walbrzych a jeho okolie 200 rokov žili z ťažby uhlia, poslednú oficiálnu baňu zatvoril v roku 2000 a tisíce baníkov potom zostali bez práce. Nelegálna ťažba tu nie je ničím novým. V okolitých mestečkách a dedinách je 12-percentná nezamestnanosť, čo je asi trikrát viac ako v meste samotnom. Tí, ktorí majú z minulosti nejaké skúsenosti, sa k nim teraz vracajú s vidinou možnosti zarobiť si. Takzvané biedaszyby (šachty chudoby) sa vyrojili v lesoch, poliach a medzi kroviskami. Je nimi posiatá aj jedna zo záhradkárskeho kolónií na predmestí Walbrzychu. Jeden z miestnych hovorí, že niekto potrebuje peniaze a niekto iný zase uhlie. Radnica medzitým posiela policajné hliadky na miesta obľúbené medzi baníkmi dobývajúcimi uhlie načierno.

Grzegorz vzhľadom na to, že sa podieľa na ilegálnom obchode, odmietol prezradiť svoje meno i vek. Hovorí, že využíva príležitosť zarobiť si, ale tvrdí tiež, že pomáha vyriešiť najhoršiu energetickú krízu za celé desaťročia. Šéfom jeho skupiny je Bartosz, ktorý v minulosti pracoval tri roky ako baník.

Jama, v ktorej pracujú, je asi tri metre hlboká. Dvaja muži, ktorí kopú uhlie, do nej zostupujú po ručne vyrobenom drevenom rebríku. Grzegorz plní uhlím vrecia, ktoré potom odnesú do auta schovaného za stromami. „Budeme tu kopať tak dlho, kým budeme schopní dobývať uhlie,“ povedal Grzegorz. „A potom vykopeme novú jamu,“ dodal.

[ZDROJ](#)